

« مفاهیم قرآن از زبان قرآن: »

جلسه نهم — دور یازدهم — ۸ خرداد ۱۴۰۱

در محضر سورۂ سبا:

فرض کنید:

یکی از « **فرزندان** یا **بستگان** شما »

با شما « **تماس** » می‌گیرد،

و می‌گوید در « **بزرگراه امام علی** » هستم.

آیا « **موقعیت** » او را به درستی تشخیص می‌دهید؟

پرسش ۱:

چند بزرگراهِ «امام علی»،

در «تهران» هست؟

پرسش ۲:

آیا تمام « خودروها »،

در جادّه « مشهد »،

« هم مسیر » اند؟

هر « خیابان و بزرگراه و جاده‌ای »،

معمولاً « دو جهت متضاد »:

« شمالی و جنوبی یا شرقی و غربی »

و یا « رفت » و « برگشت » دارد.

« بزرگراهِ زندگی و بندگی » هم،

دو سمتِ « صعود » و « سقوط » دارد،

لذا برخی با « تلاش » خود « رویش » دارند،

و برخی با همان تلاش، « ریزش » می کنند.

از « **برخورد** » مردم

در این « **مسیر** **دو** **طرفه** »،

« **جمل** و **صفین** و **نهروان** و **عاشوراء** »،

و انواع « **طلاق** » و « **درگیری** » پدید می‌آید:

« ریشه این تضاد » چیست؟

بخش اول آیه ۴۶:

قُلْ: إِنَّمَا أَعْظُمُ بِوَاحِدَةٍ

أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَى فُرَادَى

ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا ... (سبأ/ ٤٦)

بگو: فقط یک « موعظه » برایتان دارم اینکه برای خدا قیام کنید سپس بیندیشید ...

یعنی: انسان بدون « قصد مهاجرت ^۳ إلى الله »،
برای **قعودش**، « نیازی » به « **تفکر عاقلانه** »،
و « **تلاش** » برای تهیه « **توشه سفر** » ندارد،
و مانند « **حیوانات** » دنبالِ « **حوادث نفسانی** »،
و « **بردگی** » برای « **دیگران** » خواهد بود.

پس فقط با « **قیامِ** **لله** » و « **تفکر** »،

« **مبانی عقلی** » انسان « **شکوفای** »،

و « **نگاهِ آخرتی** » او « **بینا** » می شود،

و « **اطاعت** با نشاط و **خلاقیتِ مفید** او **فعال** »،

و او با « **هدایت پذیری** » به « **سعادت** » می رسد.

به عبارت دیگر با « **قیام** برای **الله** »،

« **عقل** » انسان « **فاعل** »،

و « **فکر** مفید » او « **تولید** »،

و او از « **زمین گیر** » بودن « **رها** »،

و « **مسابقه** زندگی » برایش « **آسان** » می شود.²⁴

پریشی ۳:

«پدر و مادر»

«همه خوبی‌ها چیست؟»

حضرت امام حسن مجتبیٰ صلوات الله علیه می فرمایند:

شما را به « **تقوای الهی** »

و « **اندیشیدن** مُدام » سفارش می کنم،

زیرا « **اندیشیدن** »،

« **پدر و مادر** » همه « **خوبی ها** » است.

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

«تَفْکَرُ سَاعَةً

خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةٍ سِتِّينَ سَنَةً»

یک ساعت تفکر از شصت سال عبادت بهتر است.

مثال:

« **هواپیما** » (بخاطر عشق فرود!)، حتی برای مسافتِ کوتاه،

به دهها تُن « **سوخت گرانبها** » نیازمند است.

اما « **ماهواره** » (با استقرار در مدار ثابت)،

با اینکه تمام زمین را در چند دقیقه « **دور** » می‌زند،

« **هیچ** » سوختی لازم ندارد. « **چرا؟** »

به نظر شما

«انتخابِ **حُر** بن ریاچی» در «**کربلا**»،

که نتیجهٔ «**تفکر**» چند دقیقهٔ او بود،

«**ارزش**» چند سال **عبادت** را دارد؟

حضرت امام رضا صلوات الله علیه می فرمایند:

« عبادت، به نماز و روزه زیاد نیست »،

بلکه عبادت، « اندیشیدن در **أمر خداوند** » است.

پس « نماز و روزه، **بدون تفکر** و **توجه** به **حق** »،

نه تنها « ارزشی » ندارد که « گمراه کننده » است.

حضرت امام حسن مجتبیٰ صلوات الله علیه می فرمایند:

عَلَيْكُمْ بِالْفِكْرِ،

فَإِنَّهُ حَيَاةُ قَلْبِ الْبَصِيرِ وَ مَفَاتِيحُ أَبْوَابِ الْحِكْمَةِ.

بر شما باد به تفکر، که تفکر مایه حیاتِ قلبِ شخصِ بصیر و کلیدِ درِ حکمت است.

(إعلام الدین، ص. ۲۹۷)

امام علیؑ در وصیت بہ امام حسینؑ فرمودند:

ای فرزندم! تفکر، نورانیت می بخشد و غفلت تاریکی

پرسش ۴:

« ضد فکر » چیست؟

مرگ بر آمریکا

Down With U.S.A

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَّ أَلْهُمُ

و کسانی که کافر شدند، مرگ بر آنها...

سوره محمد آیه ۸

پرسش ۵:

« اندیشه بد » چگونه است؟

اگر انسان « **قعود** **نفسانی** » داشته باشد،

با « **محاسباتِ ذهنی** و **هوس** و « **تعلّقات** » خود،

« **مثلِ حیوان** » به « **تصرفِ دنیا** » می‌اندیشد،

و « **رابطه‌ها** » را به دلخواه خود « **برقرار** » می‌کند،

و در⁴⁰ « **احتکار**، **شرارت** و **رذالت** ... » زیرک می‌شود:

فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ (۹) عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ (۱۰)

كَلَّا اِنَّهٗ كَانَ لَآيَاتِنَا عَنِيْدًا (۱۱)(۱۲)(۱۳)(۱۴)(۱۵)

اِنَّهٗ فَكَّرٌ وَ قَدَّرٌ (۱۸) فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ (مدثر/۱۹)

همانا (او که با آیات ما عناد دارد) روابط را مهندسی کرد و کلک زد.

این افراد،

أهلِ « عبادت » و « جهاد » و « ایثارگری » اند،

و حتی « خودشان » را « منفجر » هم می کنند،

امّا بر مبنای « عصیت » و « ذهنیتِ مسموم »،

و بدونِ « بصیرت » و بدونِ « تفکر عاقلانه ».

در حالی که اگر « **قیام** » انسان « **الله** » باشد،

با « **تفکر** » عاقلانه و **معیارهای الهی** «،

به « **کشف** » روابط **منطقی** « می پردازد،

و خودش را با آنها « **تراز** و **تنظیم** » می کند.

پرسش ۶:

فرقِ « محاسباتِ ذهنی »،
با « تفکر عاقلانه » چیست؟

« تفکر عاقلانه و مؤمنانه »،

برای « کشف تکلیف دنیوی »،

و رسیدن به « خیر آخرتی » است.

اما « محاسبات ذهنی و خیالی »،

« قضاوت و تحلیلی ظاهربینانه و مادی » است:

قيامه: ٣ **أَيَحْسَبُ**: الْإِنْسَانُ أَنَّ نَجْمَعَ عِظَامَهُ؟

قيامه: ٣٦ **أَيَحْسَبُ**: الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى؟

بلد: ٧ **أَيَحْسَبُ**: أَنْ لَمْ يَرَ أَحَدٌ؟

همزة: ٣ **يَحْسَبُ**: أَنْ مَالَهُ أُخْلِدَهُ؟

أَحْسِبُ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا
وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ؟ (عنكبوت/٢)

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا؟
سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ (عنكبوت/٤)

أَمْ يَحْسِبُونَ أَنَا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ
بَلَىٰ وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ (زخرف/٨٠)

پرستی ۷:

فرقِ «تفکر عاقلانه»

با «وهم و خیال» چیست؟

« تفکر » حتماً « محصولِ منطقی » دارد،

اما « وهم و خیال »،

مانند « سراب »،

هیچ « محصولِ منطقی و مفیدی » ندارد.

پرستی ۸:

« دو معیارِ قرآنی »
برای « تفکرِ سیاسی »:

۱- **لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا**

الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا (مائده/۸۲)

۲- **وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ**

حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ (بقره/۱۲۰)

وقتی می بینید دشمن از شما تعریف می کند (تفرقه را بفهمید و) فوراً ابراز بیزاری کنید.
امام فرمودند: وقتی دشمن از شما تعریف می کند، ببینید شما چه اشتباهی کرده اید.

اگر انسان اهل « **تفکر عاقلانه** » باشد،

« **حمایت صهیونیسم جنایتکار** » از خود را

نشانه « **جهت‌گیری خلاف حق** » خود می‌بیند،

لذا « **أئمة کفر** » و « **معاویه‌های هر زمان** »،

به⁵⁵ شکلهای مختلف « **مانع تفکر** » مردم می‌شوند.

مثلاً وقتی نتانياهو، نخست وزیر فلسطین «**اشغالی**»،

در «**فتنه ۸۸**» گفت:

«**اصلاح طلبان، بزرگترین سرمایه ما**»،

در «**ایران**» هستند،

آنها^{۵۶} اگر اهل تفکر بودند باید از خواب غفلت در می آمدند.

پس « تمامِ مردم »، « دو گروه » اند:

۱- « اهل تفکرِ عاقلانه و رعایتِ معیارها »،

و « قیام » در « جهتِ حق » (مثل افرادِ مؤمن و متعهد)

۲- « اهل تفکرِ جاهلانه و بردگیِ شهوات »،

و « قعود »^{۵۷} به « سمتِ باطل » (مثل نوزادان و اطفال بی‌تعهد)

« یک معیار اخلاقی » برای:
« تفکر خانوادگی و اجتماعی »:

پریشانی: ۹

«إِنصاف» یعنی چه؟

« **انصاف** » یعنی: « **خود** » را « **جای** » دیگران گذاشتن،

یعنی: هر « **خیری** » را که برای خود می‌پسندیم،

برای « **دیگران** » هم همان خیر را بخواهیم.

و هر « **زیانی** » را که برای خود نمی‌پسندیم،

برای دیگران هم همان « **ضرر** » را نخواهیم.

» نکتہ خیلی مهم «:

پس هم « **قیامِ الله** » و هم « **تفکرِ عاقلانه** »

برای « **سعادتِ انسان** » ضروری است.

اما « **اندیشه** » در کنار « **قعود** فرد برای **نفس** »،

و یا « **ادّعای قیامِ الله** »، « **بدون تفکرِ عاقلانه** »،

هر دو به « **ضلا و رذا و شرا و خبا و جنا** ... » می‌رسند.

یعنی: با اینکه « **عبادت** » خیلی خوب است،

اما « **بدون تفکر** » برای اِبلِیس و نهروانیان مفید نیست.

و با اینکه « **مجاهد** و **جانباز** » بودن خیلی خوب است،

اما « **بدون تفکر** »، « **طلحه و زبیر و ثمر** »،

و مجاهدین « **انتحاری داعش** » را به جهنم می کشاند.

پس « انفجار مساجد »،
توسط « اهل نماز »!!!
نشانه « نبودِ تفکر عاقلانه » است.

پس « کینه‌توزی زوج‌ها » هم
نشانه « نبودِ تفکر عاقلانه » است.

« سکوت و گوشه‌نشینی » و
« حامی رهبر الهی نبودن » هم
نشانه « نبودِ تفکر عاقلانه » است.

« نیودِ تفکر عاقلانه »،

عامل: « احتکار و دلالی »،

و « حقوق‌های نجومی » است:

پرسش ۱۰:

نشانه « تفکر عاقلانه »:

بخش دوم آیه ۴۶:

اینکه بفهمیم: « رهبر منصوب الهی ما »، « دیوانگی و پنهانکاری » ندارد:

قُلْ: إِنَّمَا أَعْظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ

أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ شَىْءٍ وَفَرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا

مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ حِجَّةٍ

... (سبأ/۴۶)

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا؟

مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ حُنَىٰ

... (أعراف/١٨٤)

آیا (با عقلشان) نیندیشیده‌اند که رهبر منصوبشان هیچ جنونی ندارد؟⁷⁴

پریشانی ۱۱:

چگونه بفهمیم که

«رهبر الهی»، «مجنون» نیست؟

۱- اینکە: هیچ « **أجر** » و « **تشکری** » نمی‌خواهد،

۲- اینکە: بە دنبال « **منافع دنیوی** » خود نیست،

۳- و « **کلام** » او « **عاقلانه** » و منطقی « است،

۴- اینکە: « **وعده‌هایش** »، « **محقق** » می‌شوند،

۵- از « **منافع مردم**، **حمایت حکیمانه** » دارد ...

بخش آخرِ آیه ۴۶:

اینکه: رهبر الهی ما می‌خواهد ما را از عذاب سخت مقابلمان باز دارد:

قُلْ: إِنَّمَا أَعْظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ

أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِزْفَةٍ وَفُرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ

إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُمْ

بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ (سبأ/۴۶)

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا؟ مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جَنَّةٍ

إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ

(أعراف/۱۸۴)

... که رهبر منصوبشان جز « هشدار دهنده‌ای روشنگر » نیست.

پرسش ۱۲:

چگونه «**انذارِ رهبرِ الهی**» را

«**باور**» کنیم؟

۱- اینکە: هیچ « **نقطهٔ تاریکی** » در زندگیش ندارد،

۲- اینکە: از « **حمایتِ خاصّ الهی** » برخوردار است،

۳- اینکە: « **صداقت** » او بر همه « **اثبات** » شده،

۴- اینکە: « **تسلّط علمی و معرفتی** » بی‌نظیر دارد،

۵- اینکە: عاملِ « **عزّت و اقتدار** » پایدار « است ...

سالگرد ارتحال جانشوز
بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران
حضرت امام خمینی (قدس سره الشریف
و همچنین سالگرد
شهدای قیام خونین ۱۵ خرداد
تسلیت باد.

خدایا:

« قیامِ مؤمنانه »،

و « تفکرِ عاقلانه »،

و « جهادِ موحدانه » روزیمان کن،

و « زمینه‌سازِ ظهورِ آخرین حجّت » قرارمان ده.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى رَسُوْلِكَ

